EVROPSKÁ
KOMISE

V Bruselu dne 13.3.2024
COM(2024) 118 final

2024/0065 (NLE)

Návrh

ROZHODNUTÍ RADY

o postoji, který má být jménem Evropské unie zaujat na 58. zasedání Odborné komise pro přepravu nebezpečných věcí Mezivládní organizace pro mezinárodní železniční přepravu, pokud jde o některé změny přípojku C k Úmluvě o mezinárodní železniční přepravě

DŮVODOVÁ ZPRÁVA

1. PŘEDMĚT NÁVRHU

Tento návrh se týká rozhodnutí o postoji, který má být jménem Unie zaujat v Odborné komisi pro přepravu nebezpečných věcí (dále jen „Odborná komise RID“) Mezivládní organizace pro mezinárodní železniční přepravu (dále též „organizace OTIF“). Týká se plánovaného přijetí změn technických a správních ustanovení obsažených v příloze přípojku C k Úmluvě o mezinárodní železniční přepravě (COTIF). O těchto změnách má zmíněná komise rozhodnout.

2. SOUVISLOSTI NÁVRHU

2.1. Úmluva o mezinárodní železniční přepravě (COTIF)

Úmluva o mezinárodní železniční přepravě ze dne 9. května 1980 ve znění Vilniuského protokolu ze dne 3. června 1999 je mezinárodní dohoda, jejímiž smluvními stranami je Unie a 25 členských států (smluvními stranami nejsou pouze Kypr a Malta).

Evropská unie přistoupila k úmluvě COTIF prostřednictvím rozhodnutí Rady 2013/103/EU ze dne 16. června 2011[1].

2.2. Řád pro mezinárodní železniční přepravu nebezpečných věcí (RID)

Úmluva COTIF se podle článku 7 uvedené úmluvy vztahuje mimo jiné též na přípojky zmíněné v článku 6 úmluvy COTIF. Mezi nimi je uveden Řád pro mezinárodní železniční přepravu nebezpečných věcí (dále jen „RID“), který tvoří přípojek C k úmluvě COTIF. RID se použije, pokud nejsou učiněna prohlášení v souladu s příslušnými ustanoveními úmluvy COTIF[2].

RID upravuje mezinárodní železniční přepravu nebezpečných věcí mezi členskými státy OTIF, které používají pravidla RID (dále jen „smluvní státy RID“)[3].

Směrnice 2008/68/ES o pozemní přepravě nebezpečných věcí[4] stanoví, že se RID uplatní i na přepravu provedenou v členských státech EU.

2.3. Odborná komise RID

Odborná komise RID je subjekt ustavený čl. 13 § 1 písm. d) úmluvy COTIF. Podle článku 18 úmluvy COTIF rozhoduje Odborná komise RID o návrzích na změnu uvedené úmluvy. Tvoří ji zástupci členských států OTIF, které používají RID, a zástupci Evropské unie.

---

1 Rozhodnutí Rady 2013/103/EU ze dne 16. června 2011 o podpisu a uzavření Dohody mezi Evropskou unií a Mezivládní organizací pro mezinárodní železniční přepravu o přistoupení Evropské unie k Úmluvě o mezinárodní železniční přepravě (COTIF) ze dne 9. května 1980 ve znění Vilniuského protokolu ze dne 3. června 1999 (Úř. věst. L 51, 23.2.2013, s. 1).

2 Ustanovení čl. 42 § 1 úmluvy COTIF.

3 V současné době existuje 50 členských států OTIF a 45 smluvních států RID.

4 Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/68/ES ze dne 24. září 2008 o pozemní přepravě nebezpečných věcí (Úř. věst. L 260, 30.9.2008, s. 13).

2.4. Zamýšlený akt Odborné komise RID

Očekává se, že dne 23. května 2024 Odborná komise RID na svém 58. zasedání přijme soubor změn, který přizpůsobí přílohu RID technickému a vědeckému pokroku (dále jen „zamýšlený akt“).

Účelem zamýšleného aktu je zajistit bezpečnou a zabezpečenou železniční přepravu nebezpečných věcí, a to tak, že se zaktualizují některá ustanovení. Zahrnovala by mimo jiné seznam nebezpečných věcí připuštěných k přepravě, pokyny pro balení, seznam uplatňovaných norem a další technické požadavky, které se vztahují na různé prostředky pro izolaci nebezpečných věcí.

Lze konstatovat, že mezinárodní předpisy týkající se přepravy nebezpečných věcí jsou stanoveny v rámci různých mezinárodních organizací, jako je OTIF. Patří k nim rovněž Evropská hospodářská komise OSN (EHK OSN) a různé specializované agentury OSN, jako je podvýbor odborníků Hospodářské a sociální rady (ECOSOC) OSN pro přepravu nebezpečných věcí. Jelikož tato pravidla musí být ve vzájemném souladu, byl mezi organizacemi, které se touto činností zabývají, vyvinut komplexní mezinárodní systém pro koordinaci a harmonizaci. Předpisy se upravují ve dvouletých cyklech.

Při přípravě těchto změn probíhaly konzultace s celou řadou odborníků z veřejného i soukromého sektoru a uskutečnila se následující technická setkání:

– v rámci podvýboru odborníků ECOSOC OSN pro přepravu nebezpečných věcí:

1) 58. zasedání v Ženevě ve dnech 28. června – 2. července 2021;

2) 59. zasedání v Ženevě ve dnech 29. listopadu – 8. prosince 2021;

3) 60. zasedání v Ženevě ve dnech 27. června – 6. července 2022;

4) 61. zasedání v Ženevě ve dnech 28. listopadu – 6. prosince 2022;

5) 62. zasedání v Ženevě ve dnech 3.–7. července 2023;

– v rámci společné schůze Odborné komise RID a pracovní skupiny pro přepravu nebezpečných věcí EHK OSN:

1) jarní zasedání roku 2022 v Bernu ve dnech 14.–18. března 2022;

2) podzimní zasedání roku 2022 v Ženevě ve dnech 12.–16. září 2022;

3) jarní zasedání roku 2023 v Bernu ve dnech 20.–24. března 2023;

4) podzimní zasedání roku 2023 v Ženevě ve dnech 19.–27. září 2023;

5) další společná schůze se bude konat v Bernu ve dnech 25.–28. března 2024;

– v rámci stálé pracovní skupiny Odborné komise RID:

1) 15. zasedání v Bernu ve dnech 23.–24. listopadu 2022;

2) 16. zasedání v Londýně ve dnech 20.–23. listopadu 2023.

Na těchto schůzích byly jednotlivé návrhy na změny analyzovány a zpracovávány odborníky z výše zmíněných výborů. Ve většině případů získaly doporučené kroky jednomyslnou podporu. Některé návrhy byly podpořeny většinou odborníků.

V souladu s článkem 35 úmluvy COTIF vstoupí změny, na nichž se usnesla Odborná komise RID, v platnost pro všechny smluvní strany prvním dnem šestého měsíce po měsíci, ve kterém je generální tajemník smluvním stranám oznámil. Smluvní strana může vznést

námitku ve lhůtě čtyř měsíců ode dne oznámení. Vznese-li námitku čtvrtina smluvních stran, změna nevstoupí v platnost.

Článek 38 úmluvy COTIF stanoví, že pro účely uplatňování hlasovacího práva a práva vznášení námitky podle čl. 35 § 4 má regionální organizace pro hospodářskou integraci jako Evropská unie tolik hlasů, kolik činí počet hlasů jejích členů, kteří jsou zároveň členskými státy organizace.

Pokud strany nevznesou dostatečný počet námitek, předpokládá se, že dotyčné změny podle tohoto návrhu vstoupí v platnost dne 1. ledna 2025, stanou se závaznými pro Unii a členské státy a stanou se nedílnou součástí *acquis* Unie.

3. POSTOJ, KTERÝ MÁ BÝT ZAUJAT JMÉNEM UNIE

3.1. Výlučná pravomoc Unie

Evropská unie je plnoprávnou smluví stranou úmluvy COTIF.

Článek 1 směrnice 2008/68/ES dále stanoví, že se příloha RID vztahuje na přepravu nebezpečných věcí po železnici uvnitř členských států nebo mezi nimi s výjimkou členských států, které nemají železniční systém. Článek 4 směrnice 2008/68/ES, který se týká třetích zemí, stanoví, že „přeprava nebezpečných věcí mezi členskými státy a třetími zeměmi se povolí, jsou-li splněny požadavky ADR[5], RID nebo ADN[6] a nestanoví-li přílohy jinak“.

Za tímto účelem byla Komisi v souladu s článkem 8 směrnice 2008/68/ES svěřena pravomoc upravit oddíl II.1 přílohy II uvedené směrnice prostřednictvím aktu v přenesené pravomoci.

Lze rovněž poznamenat, že směrnice 2008/68/ES o pozemní přepravě nebezpečných věcí[7] je na seznamu nástrojů Unie, prostřednictvím kterých Unie vykonává svou pravomoc a které byly v platnosti v době, kdy byla uzavřena dohoda mezi EU a OTIF[8].

3.2. Postoj, který má být zaujat

Změny RID spadají zcela do výlučné pravomoci Unie a je nezbytné stanovit, jaký postoj Unie zaujme.

Navrhované změny se považují za vhodné pro bezpečnou přepravu nebezpečných věcí nákladově efektivním způsobem s ohledem na technický pokrok, a lze je tedy podpořit.

4. PRÁVNÍ ZÁKLAD

5 Evropská dohoda o mezinárodní silniční přepravě nebezpečných věcí, uzavřená v Ženevě dne 30. září 1957.

6 Evropská dohoda o mezinárodní přepravě nebezpečných věcí po vnitrozemských vodních cestách, uzavřená v Ženevě dne 26. května 2000.

7 Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/68/ES ze dne 24. září 2008 o pozemní přepravě nebezpečných věcí (Úř. věst. L 260, 30.9.2008, s. 13).

8 Dodatek k příloze I rozhodnutí Rady 2013/103/EU ze dne 16. června 2011.

4.1. Procesněprávní základ

4.1.1. Zásady

Ustanovení čl. 218 odst. 9 Smlouvy o fungování Evropské unie (Smlouva o fungování EU) zavádí rozhodnutí, kterými se stanoví „postoje, které mají být jménem Unie zaujaty v orgánu zřízeném dohodou, má-li tento orgán přijímat akty s právními účinky, s výjimkou aktů, které doplňují nebo pozměňují institucionální rámec dohody“.

Pojem „akty s právními účinky“ zahrnuje akty, které mají právní účinky na základě pravidel mezinárodního práva, kterými se dotyčný orgán řídí. Tento pojem zahrnuje rovněž nástroje, jež podle mezinárodního práva nemají závazný účinek, ale „*mohou rozhodujícím způsobem ovlivnit obsah právní úpravy přijaté zákonodárcem Unie*“[9].

4.1.2. Použití na stávající případ

Akt, který má Odborná komise RID přijmout, představuje akt s právními účinky. Zamýšlený akt bude pro Unii závazný podle mezinárodního práva v souladu s článkem 6 RID, podle něhož bude příloha, která bude pozměněna, tvořit nedílnou součást RID.

Článek 1 směrnice 2008/68/ES dále stanoví, že se příloha RID vztahuje na přepravu nebezpečných věcí po železnici uvnitř členských států nebo mezi nimi s výjimkou členských států, které nemají železniční systém. Článek 4 směrnice 2008/68/ES, který se týká třetích zemí, stanoví, že „přeprava nebezpečných věcí mezi členskými státy a třetími zeměmi se povolí, jsou-li splněny požadavky ADR, RID nebo ADN a nestanoví-li přílohy jinak“.

Zamýšlený akt nedoplňuje ani nepozměňuje institucionální rámec dohody.

Procesněprávním základem návrhu rozhodnutí je tudíž čl. 218 odst. 9 SFEU.

4.2. Hmotněprávní základ

4.2.1. Zásady

Hmotněprávní základ rozhodnutí podle čl. 218 odst. 9 SFEU závisí především na cíli a obsahu zamýšleného aktu, v souvislosti s nímž se postoj jménem Unie zaujímá.

4.2.2. Použití na stávající případ

Hlavní cíl a obsah rozhodnutí se týkají přepravy nebezpečných věcí po železnici.

Hmotněprávním základem navrhovaného rozhodnutí je tudíž článek 91 SFEU.

4.3. Závěr

Právním základem navrhovaného rozhodnutí by měl být článek 91 ve spojení s čl. 218 odst. 9 SFEU.

5. ZVEŘEJNĚNÍ PLÁNOVANÉHO AKTU

Jelikož navrhované rozhodnutí Odborné komise RID změní přílohu RID, je vhodné po jeho přijetí zveřejnit informace o výsledku zasedání v Úředním věstníku Evropské unie.

[9] Rozsudek Soudního dvora ze dne 7. října 2014, Německo v. Rada, C-399/12, ECLI:EU:C:2014:2258, body 61 až 64.

2024/0065 (NLE)

Návrh

ROZHODNUTÍ RADY

o postoji, který má být jménem Evropské unie zaujat na 58. zasedání Odborné komise pro přepravu nebezpečných věcí Mezivládní organizace pro mezinárodní železniční přepravu, pokud jde o některé změny přípojku C k Úmluvě o mezinárodní železniční přepravě

RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie, a zejména na článek 91 ve spojení s čl. 218 odst. 9 této smlouvy,

s ohledem na návrh Evropské komise,

vzhledem k těmto důvodům:

(1) Unie přistoupila k Úmluvě o mezinárodní železniční přepravě ze dne 9. května 1980 ve znění Vilniuského protokolu ze dne 3. června 1999 (dále též „úmluva COTIF“) na základě rozhodnutí Rady 2013/103/EU[1].

(2) Podle článku 6 úmluvy COTIF se v mezinárodní železniční přepravě a při technické admisi železničního materiálu v mezinárodní přepravě použijí předpisy, jejichž seznam je stanoven v uvedeném článku; zejména se jedná o Řád pro mezinárodní železniční přepravu nebezpečných věcí (RID), který tvoří přípojek C k úmluvě COTIF.

(3) Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/68/ES[2] stanoví požadavky pro přepravu nebezpečných věcí po silnici, železnici nebo vnitrozemských vodních cestách uvnitř členských států nebo mezi nimi s odvoláním na RID.

(4) Podle čl. 13 § 1 písm. d) úmluvy COTIF může změny přílohy RID přijímat Odborná komise pro přepravu nebezpečných věcí (dále též „Odborná komise RID“) Mezivládní organizace pro mezinárodní železniční přepravu (OTIF).

(5) Odborná komise RID má na svém 58. zasedání dne 23. května 2024 přijmout změny, které přílohu RID přizpůsobí vědeckému a technickému pokroku.

(6) Je vhodné stanovit postoj, který má být v Odborné komisi RID jménem Unie zaujat, neboť změny RID budou pro Unii závazné.

(7) Navrhované změny mají za cíl zajistit bezpečnou a efektivní přepravu nebezpečných věcí s přihlédnutím k vědeckému a technickému pokroku v daném odvětví a k vývoji nových látek a předmětů, které mohou při přepravě představovat nebezpečí.

---

[1] Rozhodnutí Rady 2013/103/EU ze dne 16. června 2011 o podpisu a uzavření Dohody mezi Evropskou unií a Mezivládní organizací pro mezinárodní železniční přepravu o přistoupení Evropské unie k Úmluvě o mezinárodní železniční přepravě (COTIF) ze dne 9. května 1980 ve znění Vilniuského protokolu ze dne 3. června 1999 (Úř. věst. L 51, 23.2.2013, s. 1).

[2] Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/68/ES ze dne 24. září 2008 o pozemní přepravě nebezpečných věcí (Úř. věst. L 260, 30.9.2008, s. 13).

(8) Navrhované změny se považují za vhodné pro bezpečnou přepravu nebezpečných věcí nákladově efektivním způsobem a lze je tedy podpořit.

(9) Drobné změny dokumentů uvedených v příloze můžou být na technické úrovni odsouhlaseny na 17. zasedání stálé pracovní skupiny Odborné komise RID dne 22. května 2024, a to na základě doporučení společné schůze mezi Odbornou komisí RID a pracovní skupinou pro přepravu nebezpečných věcí EHK OSN,

PŘIJALA TOTO ROZHODNUTÍ:

Článek 1

Postoj, který má být jménem Unie zaujat na 58. zasedání Odborné komise pro přepravu nebezpečných věcí (dále jen „Odborná komise RID“) Mezivládní organizace pro mezinárodní železniční přepravu (OTIF) v rámci Úmluvy o mezinárodní železniční přepravě ze dne 9. května 1980 ve znění Vilniuského protokolu ze dne 3. června 1999, je stanoven v příloze tohoto rozhodnutí.

Drobné změny dokumentů uvedených v příloze mohou zástupci Unie v Odborné komisi RID odsouhlasit bez dalšího rozhodnutí Rady.

Článek 2

Rozhodnutí Odborné komise RID se po jejich přijetí zveřejní v *Úředním věstníku Evropské unie* s uvedením dne jejich vstupu v platnost.

Článek 3

Toto rozhodnutí je určeno Komisi.

V Bruselu dne

Za Radu
předseda/předsedkyně